

JAARVERSLAG 2025 LITERAIR CAFÉ 'DE GEESTGRONDEN'

Vielen in 2022 [de videoproducties](#) in opdracht van het Literair café op, in 2023 is bij wijze van experiment het accent gelegd op een tweetal schrijfp opdrachten + opdracht voor een optreden van een tekstperformer¹, waarvoor de drie geselecteerde kunstenaars uitgenodigd werden in het voorjaar van 2023 elk afzonderlijk één week in alle rust te verblijven in [Liberte aan Zee](#) (300 m van nationaal park de Oosterschelde en op 2,5 km van het Noordzeestrand, de Domeinen en de Kop van Schouwen). Van de bijdragen van de kunstenaars is de bundel '[Recht van overpad](#)' samengesteld, uitgegeven door Uitgeverij HetMoet. In 2024 stond een thematische aanpak centraal: "[Woorden gaan tussen maan en zwaartekracht.](#)" Dit keer was afgezien van een retraite, in plaats daarvan werd de kunstenaars gevraagd thuis (atelier) of elders in alle rust aan de (schrijf)opdracht te werken.

In 2025 is opnieuw gekozen voor een leidend thema: [Writings through the wall of time.](#)

Het thema werd vormgegeven door een lichtprojectie/installatie naar ontwerp van en onder regie van Cathrien Berghout.

Onderdelen:

a. Een lichtprojectie op kerkmuur

Een bewegend samenspel van gedichten en beeldende uitingen van deelnemende dichters/beeldend kunstenaars, geïnspireerd op het thema (Storm Vos, opnames en projectie)

Opdracht aan de dichters/beeldend kunstenaars:

"Tijd is iets ongrijpbaars, hoe ga je daar mee om, schep je orde, speelt toeval een rol? Maria - Marieke – Barnas, Arnoud Rigter en Vos Broekema hebben hiervoor de uitnodiging aanvaard. De Vlaamse dichter en vertaalster hilde keteleer draagt een deel van door haar vertaald requiem van Rilke voor. Ook Cathrien Berghout deed zelf mee aan de opdracht".

b. Als onderdeel van de lichtprojectie het 'wisselmoment' van Cathrien Berghout geïnspireerd door Plato's grot

Maar anders dan Plato (volgens Plato zien wij slechts een afschaduwing van de werkelijkheid op de muur van de grot waarin wij ons bevinden), is haar 'wall of time' het heden, de constante scheiding tussen toekomst en verleden.

Stel je een grot voor waarvan de bodem onder water staat, plotseling valt er een druppel op dat wateroppervlak. Stel je het geluid en de galm voor die de vallende druppel veroorzaakt in de holte van de grot.

Bij het geluid van de vallende druppel wisselt de voorstelling op de kerkmuur en verandert in een volgende weergave van een gedicht plus afbeelding die daar bij hoort. De druppel valt met tussenpozen, van tevoren bepaald door dobbelstenen en in een 'loop' op band vastgelegd verschijnt op de muur een gedicht met achtergrond. Een willekeurige bezoeker start/stopt de

¹ Voor deze extra (schrijf)opdracht zal aanvullende financiering gezocht worden.

band.

- c. Bij gebrek aan een grot met water op de bodem, moest het geluid van de vallende druppel worden geconstrueerd met een compositie bijvoorbeeld voor piano of snaren van verschillende snaarinstrumenten, die tegelijkertijd 'hun druppel' laten vallen (in de bijbehorende lichtprojectie wordt een beeld van een kringen in een wateroppervlak veroorzakende vallende waterdruppel getoond).

Opdracht aan de componist ([Jasper de Bock](#)):

"Componeer een druppel die klinkt als de druppel in de grot. Maak een compositie als nasleep van de vallende druppel voor stem met volgende woorden: sometimes/'t is/endlessly (soms/telkens/eindeloos)".

De 'druppel-compositie' van piano en/of snaarinstrumenten en de 'stem-compositie' van de tekst werd van tevoren opgenomen en vormden samen het wisselmoment tussen de gedichten in de lichtprojectie

De expositie vond plaats in de week van de Kunstschouw van 16 – 20 juni 2025 open van 14:00 - 17:00 uur.

Het literair café met buffetdiner werd op vrijdag 20 juni 2025 gehouden op dezelfde locatie als in 2023 en 2024, t.w. de N.H. Kerk in Haamstede waar ook de lichtprojectie werd getoond.

Samenwerking met het Watersnoodmuseum ('Poëzie dwars door het Watersnoodmuseum' 8 november 2025)

In 2023 heeft het Literair café De Geestgronden de "try-out" geprogrammeerd van het Dichtersfestival "[Dichter bij water](#)". In september 2024 stond het thema "Hoe houden we de klimaatverandering tegen, of: hoe passen we ons aan?" centraal. Opnieuw hebben de leden van alle Zeeuwse dichtersgildes op verzoek van het Literair café De Geestgronden een nieuw werk geschreven, geïnspireerd op dit thema. De oproep luidde: "[Bespiegel een Zeeuwse binnenzee](#)".

Tijdens het festival werd de bekroonde, door De Baaierd gesubsidieerde, miniproductie van Tijs en Tonnie uitgevoerd. 'Veldnotities' van [Tijs van Bragt](#) met muziek van Tonnie (beter bekend als [broeder Dieleman](#)), met medewerking van Peter Slager.

Een tweede intermezzo werd verzorgd door het kunstenaarscollectief bestaande uit [Frans Blanker](#), componist/muzikant, [Tato Wesselo](#), spoken word, [Bibian Scheepstra](#), dans, m.m.v. [Arita Baaijens](#), onderzoekster van taal van de toekomst. Hun voorstelling had het karakter van een "gesprek met de zee". Zie voor het overzicht van alle deelnemende dichters met hun bijdragen: "[Het Zeeuwse dichterslandschap anno 2024](#)"

In 2025 kreeg de bijdrage van het Literair café De Geestgronden aan het festival "Dichter bij water" een wat ander karakter, onder de titel '[Poëzie dwars door het Watersnoodmuseum](#)'. Op zaterdag 8 november vond de derde editie van [Dichter bij Water plaats in het Watersnoodmuseum](#). Tijdens het festival met als thema; 'Een druppel wordt een zee', kon je door het hele museum poëzie beleven. Van gedichten tussen museumobjecten tot poëziefilms en van letterzetten tot installaties. Tijdens het publieksprogramma droegen verschillende dichters hun werk voor, was er muziek van Matta Klap, en gaven we samen taal water.

Cathrien Berghout cureerde 9 gedichten die verspreid door het Watersnoodmuseum werden opgesteld:

1. Nabij ingang van museum het gedicht [Zitterdagmirreg van Corrie van Boven](#) uit de

bundel *Dichter bij water* (Uitgave van Watersnoodmuseum)

2. Over drie wanden verdeeld het gedicht '[drie manieren waarop ik de zee ben of ken](#)' van [Radna Fabias](#), uit de bundel '*Habitus*' (Uitgeverij De Arbeiderspers)
3. Op wand in donkere het gedicht '[In regenwouden stikken de mangroves](#)' van [Xavier Roelens](#) uit de bundel '*Stormen, olievlekken en motetten*' (Uitgeverij Contact)
4. Op een bord in het zand voor de shovel het gedicht '[Nog één keer](#)' van [Aschwin van den Abeele](#) uit de bundel '*Dogger*' (Uitgeverij Liverse)
5. Het gedicht '[Zee](#)' van [Alara Adilow](#), uit de bundel '*Mythen en stoplichten*' (Uitgeverij Prometheus)
6. Op de achterwand zithoek het gedicht '[In de kwal roept de zee](#)' van [Tonnus Oosterhoff](#), uit de bundel '*Robuuste tongwerken*' (Uitgeverij De Bezige Bij)
7. Op de achterwand zithoek gedicht '[Niemand weet waar de walvis broedt](#)' van [Moya De Feyter](#), uit de bundel '*Massastrandingen*' (Pelckmans Uitgevers)
8. In de museumwinkel het gedicht '[Aanschouw de zee](#)' van [Antjie Krog](#) uit de bundel '*Broze aarde*' (Uitgeverij Podium)
9. Raamgedicht '[Klein slijkgras](#)' van [Cathrien Berghout](#)

Met als toelichting:

Bepalend voor haar keuze van de gedichten is:

"In het Nederlands, uit een Nederlands taalgebied en daar behoren Suriname, Caribische gebied en Zuid Afrika bij en omdat het om een dichtersfestival in het Zeeuwse Watersnoodmuseum gaat, mag een gedicht in het Zeeuws, dat teruggrijpt op de ramp van 1953 niet ontbreken. In het begin van de tentoonstelling komt het gedicht 'ZITTERDAGMIRREG' van de Zeeuwse dichter Corrie van Boven.

Stemhebbend. Ik bedoel ze hebben iets te zeggen, delen iets mee. Zijn dus niet alleen een lauwe douche van mooie woorden.

Dat kan prikkelend en geestig zijn; 'niemand weet waar de walvis broedt...' enz. van Moya De Feyter, of dreigend: het 'TEDUM TEDUM' van Xavier Roelens, of de precieze beschrijving van een brekende golf op plastic van Antjie Krog, ook het krachtige, schurende 'Zee' van vluchteling Alara Adilow, of Aschwin van den Abeele, die zijn verbeelde wereld ziet verdwijnen en het altijd weer ongemakkelijke van Radna Fabias. En natuurlijk 'in de kwal roept de zee': van Tonnus Oosterhoff, een gedicht dat je bijblijft.

Je mag je publiek niet onderschatten, gedichten kunnen aan het denken zetten. Poëzie doet er toe!"

Samenwerking met CBK Zeeland (25 oktober 2025)

Tijdens de [Nacht van de Nacht](#) (26 oktober 2024) hebben de Klimaatdichters hun nieuwe voorstelling "[De vuurvlieg, de aardbei en de zeeschildpad](#)" uitgevoerd, een typische voorstelling voor alle leeftijden. [Grietje Gerami](#) droeg nog een keer de poëzie voor van Klimaatdichter [Cathrien Berghout](#).

In 2025 vond de literaire salon tijdens de Nacht van de nacht plaats bij het CBK Zeeland, onder de titel "[Kleur de nacht met woorden](#)".

Zeeuwse dichters schreven rond dit thema KLEUR DE NACHT MET WOORDEN een gedicht en gebruikten daarbij een afbeelding, een eigen ontwerp of in samenwerking met een Zeeuwse beeldend kunstenaar een uit wederzijdse inspiratie voortgekomen nieuw kunstwerk. Dat leverde verrassende uitkomsten op. Onder de naam van de dichter staat een link naar de beelden met een audio-weergave van de voordracht. De Nacht van de Nacht 2025 werd zo een voorleesavond van in totaal 19+1 dichters, die ieder max. 5 minuten voorleestijd kregen voor het Nacht-gedicht en eigen bestaand werk.

[Wout Waanders](#) opende de avond met een voorstelling, waarin hij voordroeg uit zijn bundel “[We zijn nog lang niet halverwege](#)”, een dichtbundel in het schemergebied tussen poëzie en fantasy. 's Middags vond er een signeersessie met Wout Waanders plaats bij de literaire boekhandel De Drvkery, Markt 51, 4331 LK Middelburg.

Beeld- en geluid van de avond:

[Cathrien Berghout](#) opende de avond.

[Wout Waanders](#) begon met een paar “nachtgedichten”.

Beeld- en geluidsopname van de *deelnemende dichters met vermelding van de beeldend kunstenaars*:
(in volgorde van optreden tijdens de Literaire salon)

- [Jan JB Kuipers](#) (ook met eigen beeldend werk) (zie voor bio <https://deschrijverscentrale.nl/auteurs/13298>)
- [Aschwin van den Abeele](#) – (met beeldend werk van Bert Wille)
(zie voor bio <https://www.aschwinvandenabeele.nl> & <https://www.instagram.com/bertmiddelburg/>)
- [Vera Steenput](#) (met beeldend werk van Peter Verlaan, bewerkt door Dirk van Damme)
(zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html> & <https://www.verasteenput.be> & <https://vanderkrogt.net/standbeelden/kunstenaar.php?id=Verlaan.Peter&object=A&pagina=1> & <http://dvd.kazivo.be>)
- [Eric van Laere](#) (ook met eigen beeldend werk)
(zie voor bio <https://dichtersgildeterneuzen.com/wiezijnwij/>)
- [Peter Clijsen](#) (ook met eigen beeldend werk)
(zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html>)
- [Johan Meesters](#) (met beeldend werk van Karine Dijkstra)
(zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html> & <https://johanmeesters.nl> & <http://www.anne-carine-dijkstra.net>)
- [Hanneke Middelburg](#) (met beeldend werk van Marcel Kentin)
(zie voor bio <https://www.instagram.com/hanneke.middelburg/> & <https://www.facebook.com/hanneke.middelburg.90>) & <https://www.kentin.net/>)
- [Peter Gielissen](#) (gedicht verfilmd door Ed van den Bergen)
(zie voor bio <https://gielissen.tv> & <https://www.youtube.com/@edvandenbergen9050>)
- [Ingeborg Haalboom](#) (met beeldend werk van Heavenleigh van Wolvelaer)
(zie voor bio <https://dichtersgildeterneuzen.com/wiezijnwij/> & <https://ingeborg-haalboom.blogspot.com>)
- [Cathrien Berghout](#) (ook met eigen beeldend werk)
(Zie voor bio <https://cathrien-berghout.nl>)
- [Anna de Bruyckere](#) (ook met eigen beeldend werk)
(Zie voor bio <https://annadebruyckere.nl>)
- [Dinie Sophie Fintelman](#) (ook met eigen beeldend werk)
(Zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html> & <https://www.diniesophiefintelman.nl>)

- **Michael van Oostende** (met beeldend werk van Mette Sinke)
(zie voor bio https://www.facebook.com/michael.vanoostende.14/?locale=nl_N & <https://mettesinke.nl>)
- **Margot Delaet** (ook met eigen beeldend werk)
(Zie voor bio <https://www.hyster-x.com/nl/margotdelaet>)
- **Peter Knipmeijer** (ook met eigen beeldend werk)
(Zie voor bio <https://dichtersgildeterneuzen.com/wiezijnwij/>
& https://nl.wikipedia.org/wiki/Peter_Knipmeijer & <https://elandinzeeland.wordpress.com>)
- **Rogier de Jong** (met beeldend werk van Line Mareel)
(Zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html>
& <https://www.rogierdejong.nl> & <http://www.linemareel.be>)
- **Vos Broekema** (ook met eigen beeldend werk) – Nachteloos voorgedragen door Jan JB Kuipers
(Zie voor bio <https://voornaamvos.nl>)
- **Aukje-Tijtske** (met beeldend werk van Magdeleen van Eersel)
(Zie voor bio <https://dichtersgildeterneuzen.com/wiezijnwij/>
& <https://semperscribo.com/over-mij/>
& <https://www.magdeleen.com>)
- **Tijs van Bragt** (ook met eigen beeldend werk) – Een zwarte nacht heeft geen kleur voorgedragen door Johan Meesters
(Zie voor bio <http://www.tijsvanbragt.nl>)
- **Willem van Vliet** (met beeldend werk van Hilde Wagemans)
(Zie voor bio <https://www.dichtersgildesluis.nl/evenvoorstellen.html>
& <https://www.linkedin.com/in/willem-van-vliet-06994631/>
& www.willemvanvliet.eu
& <https://nl.pinterest.com/hildewagemans/> zie ook foto's van Hilde Wagemans op <https://www.facebook.com/profile.php?id=100009121479017>)
- **Afsluiting door Cathrien Berghout**
(Zie voor bio <https://cathrien-berghout.nl>)

Budgetverantwoording

De jaarrekening van 2025 sloot af met een tekort, welk tekort kon worden opgevangen uit het in eerdere jaren opgebouwde eigen vermogen. De verantwoording van het budget leidt tot kleine verschillen met de winst- en verliesrekening en de balans 2025, met name door verschil in verwerking van de ticket-opbrengsten (in de jaarrekening zijn de horecakosten verrekend met de opbrengsten uit ticketverkoop).

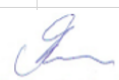
Een deel van de Samen in Zee subsidie uit 2024 werd pas in het voorjaar van 2025 uitbetaald (en droeg zo bij aan het eigen vermogen waaruit de meerkosten in 2025 zijn gedekt).

Een aparte nevenactiviteit werd gevormd door de plaatsing van een “buitenframe” in de openbare ruimte, waarvoor steeds nieuwe doeken met beeld & gedicht werden geproduceerd. Dit “**buitenframe**” is een proef voor het plaatsen in de openbare ruimte van een display (in een nader te bepalen vormgeving en materiaalkeuze) waarop wisselend een gedicht is te lezen van dichters die deelnemen aan activiteiten van ons Literair café. Voor dat display moest al in 2024 een Omgevingsvergunning worden aangevraagd en een Elektra-contract afgesloten. De kosten voor het buitenframe zijn verantwoord onder marketingkosten, die voor de Omgevingsvergunning en het Elektra-contract zijn apart onder de bedrijfskosten verantwoord.

De rest van de toelichting op de jaarrekening spreekt voor zich:

- Extra kosten door en voor maken van de lichtprojectie, gedekt door samenvoeging/verschuiving budget(ten)

- Honorarium Storm Vos lichtprojectie ondergebracht bij infrastructuurkosten
- Honorarium componist & zangeres ondergebracht bij post "jongeren"

BUDGET 2025				DEKKINGSPLAN 2025			
Activiteiten Literair café in 2025	Tarief	Kosten begroot	Werkelijk	Budget subsidie gemeente	Lira-fonds	Watersnoodmuseum	Toelichting
Marketing & social media management (incl. website, FB & Insta content); stelpost, max. budget		€ 3.000	€ 2.873	€ 2.873			
Honorarium schrijf-/compositie		€ 5.700	€ 5.395	€ 4.345	€ 1.050		Honorarium Storm Vos lichtprojectie ondergebracht bij infrastructuurkosten
Maria Barnas en Arnoud Rigter	€ 1.400						
Hilde Kanteleer	€ 700						
Vos Broekema	€ 700						
Jasper de Bock etc.	€ 1.400						Honorarium componist & zangeres ondergebracht bij post "jongeren"
Storm Vos	€ 1.500						
Alle organisatiekosten Literair café juni 2025, inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.		€ 4.500	€ 16.055	€ 15.005	€ 1.050		Extra kosten door en voor maken van de lichtprojectie, gedekt door samenvoeging/verschuiving budget(ten)
v/h Riddersma Events (Vos & Hoorweg)	€ 2.391		€ 11.836				Honorarium Storm Vos lichtprojectie ondergebracht bij infrastructuurkosten
Huur Kerk	€ 900		€ 1.200				
Verblijfskosten	€ 1.000		€ 1.561				
Meerkosten horeca na aftrek tickets	€ 209		€ 1.457				
Honoraria kunstenaars Literair café juni 2025		€ 3.600	€ -	€ -			Alle honoraria samengevoegd, conform richtlijnen Lira-fonds; zie ook opmerkingen over honorarium Storm Vos (ondergebracht bij maken lichtproductie)
Maria Barnas en Arnoud Rigter	€ 1.200						
Hilde Kanteleer	€ 600						
Vos Broekema	€ 600						
Jasper de Bock etc.	€ 1.200						Honorarium componist & zangeres ondergebracht bij post "jongeren"
Alle organisatiekosten Literaire salon oktober 2025 (NBvdNB), inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.		€ 3.920	€ 1.041	€ 1.041			
Honoraria kunstenaars Literaire salon oktober 2025 (NBvdNB)		€ 1.500	€ 5.143	€ 1.738	€ -		
Alle organisatiekosten Literair café alle nevenactiviteiten 2025, inclusief reiskosten (Dichter bij zee festival Watersnoodmuseum)		€ 2.450	€ 409			€ 409	
Honoraria Dichtersfestival	€ - PM			€ -			
Honoraria Klimaatsdichters Nacht van de Nacht; per gezelschap	PM						
Overige honoraria en organisatiekosten nevenactiviteiten	€ 1.310 PM			€ -			
Honoraria kunstenaars Kerstfair	€ 1.140 PM						
Opname en productie videostream van Literair café juni 2025		€ 1.750		€ -			Budget verschoven naar productie lichtprojectie
Bedrijfskosten		€ 2.000	€ 1.318	€ 1.318			
Verzekeringen	€ 840		€ 385				
Telefoonkosten	€ 480		€ 480				
Rente- en bankkosten	€ 600		€ 453				
Bijdrage aan kosten programmeren "woordkunstenaar(s)" voor jongerenfestivals of schrijfopdrachten stelpost, max. bijdrage		€ 2.500	€ 2.510	€ 2.500			
Onvoorziene organisatie-/bedrijfskosten		€ -					
Totaal begroting		€ 30.920	€ 34.744	€ 28.820	€ 2.100	€ 409	
DEKKINGSPLAN							
Gemeente Schouwen-Duiveland 11		Kosten					
		€ 28.820					
Bijdrage Lira-fonds		€ 2.100					
Bijdrage Watersnoodfonds		€ 409					
Totaal dekking		€ 31.329					
RESULTAAT		€ (3.415)					
 C.C. Berghout (voorzitter)				 M. van Rossum (secretaris-penningsmeester)			